

Obsah

Seznam použitých zkratk 1

Úvod 5

I Mozek 7

I.1 Vývoj nervového systému a vývojové vady 7

- I.1.1 Vývoj některých struktur mozku a lebky 8
- I.1.2 Ageneze, dysgeneze corpus callosum 12
- I.1.3 Heterotopie šedé hmoty mozkové 16
- I.1.4 Lissencefalie 18
- I.1.5 Holoprocencefalie alobární, semilobární a lobární 21
- I.1.6 Schizencefalie 23
- I.1.7 Chiariho malformace (Arnoldova-Chiariho malformace) 25
- I.1.8 Dandy-Walkerova malformace (D-W variant, D-W komplex, D-W spektrum...) 29
- I.1.9 Mikrocefalie 32
- I.1.10 Hemimegaencefalie (hemimakrocefalie) 34

I.2 Mozkové nádory 36

- I.2.1 Difúzní astrocytom low grade 39
- I.2.2 Gliom mozkového kmene 42
- I.2.3 Anaplastický astrocytom 45
- I.2.4 Glioblastoma multiforme 48
- I.2.5 Mozková gliomatóza 51
- I.2.6 Pilocytický astrocytom 54
- I.2.7 Subependymální velkobuněčný astrocytom 57
- I.2.8 Oligodendrogliom 59
- I.2.9 Ependymom 62
- I.2.10 Papilom choroidálních plexů 65
- I.2.11 Gangliogliom 68
- I.2.12 Dysembryoplastický neuroepiteliální tumor (DNET) 70
- I.2.13 Pinealocytom, pinealoblastom 73
- I.2.14 Meduloblastom 76
- I.2.15 Hemangioblastom (angioretikulom) 79
- I.2.16 Primární lymfom CNS 83
- I.2.17 Meningeom 87
- I.2.18 Schwannom (neurilem, neurinom) 91
- I.2.19 Metastázy CNS (parenchymatózní) 94
- I.2.20 Lipom 99
- I.2.21 Arachnoidální cista 101

I.3 Cévní onemocnění mozku 103

- I.3.1 Akutní ischemická cévní mozková příhoda (CMP, stroke, ictus) 109

- I.3.2 Hemoragie – CMP způsobená krvácením do mozkové tkáně 117
- I.3.3 Trombóza hlubokého žilního systému, venózních splavů (venózní infarkt) 122
- I.3.4 Lakunární infarkt 126
- I.3.5 Chronické ischemické změny CNS 128
- I.3.6 Vaskulitidy 132
- I.3.7 Akutní hypertenzní encefalopatie (PRES – posterior reversible encephalopathy syndrome) 136
- I.3.8 Periventrikulární leukomalacie (PVL) – nedonošení novorozenci 141
- I.3.9 Hypoxicko-ischemická encefalopatie u donošených novorozenců 144
- I.3.10 Krvácení u novorozenců (germinal matrix hemoragie) 149

I.4 Intrakraniální cévní malformace 152

- I.4.1 Arteriovenózní malformace (parenchymální AV malformace) 152
- I.4.2 Durální AV malformace (DAVM) 157
- I.4.3 Aneurysma 162
- I.4.4 Subarachnoidální krvácení (SAK) (netraumatické) 166
- I.4.5 Kavernom (kavernózní malformace, kavernózní angiom) 169
- I.4.6 Venózní angiom (vývojová venózní anomálie) 173

I.5 Bílá hmota mozková 175

- I.5.1 Fyziologický postup (normální) myelinizace 176
- I.5.2 „Fyziologická“ ložiska zvýšeného signálu v T2W obrazu v bílé hmotě mozkové 187
- I.5.3 Roztroušená skleróza (RS) 189
- I.5.4 Neuromyelitis optica (NMO) – Devicova nemoc 196
- I.5.5 Akutní diseminovaná encefalomyelitida (ADEM) 199
- I.5.6 Progresivní multifokální leukoencefalopatie (PML) 202
- I.5.7 Wallerova degenerace (jako důsledek léze neuronu a axonu) 206
- I.5.8 Centrální pontinní a extrapontinní myelinolýza (osmotický demyelinizační syndrom) 210
- I.5.9 Komplikace radioterapie 213
- I.5.10 Abúzus etylalkoholu (Korsakovův syndrom, Wernickeova encefalopatie, Marchiafava-Bignami syndrom) 215
- I.5.11 Adrenoleukodystrofie 218

I.6	Zánětlivá onemocnění nervového systému	222	I.11.6	Optochiasmaticko-hypothalamický gliom	328
I.6.1	Akutní bakteriální meningitida – meningitis purulenta	222	I.11.7	Koloidní cysta	330
I.6.2	Absces mozku a cerebritida	226	I.11.8	Empty sella	332
I.6.3	Tuberkulózní meningitida, tuberkulomy	229	I.11.9	Infundibulum, patologické léze	334
I.6.4	Cytomegalovirus – kongenitální infekce	231	II	Mícha a páteř	337
I.6.5	Herpetická encefalitida	233	II.1	Degenerativní onemocnění páteře	337
I.6.6	Lymeská borelióza	237	II.1.1	Degenerativní změny krycí ploténky	343
I.6.7	Mykotická onemocnění CNS	240	II.1.2	Spondylolistéza, spondylolýza	346
I.6.8	Parazitární onemocnění CNS	242	II.1.3	Degenerativní změny disku (bulging, protruze, herniace a volný sekvestr disku)	349
I.6.9	HIV encefalitida, HIV encefalopatie (HIVE), AIDS (syndrom získané imunodeficiency)	244	II.1.4	Stenóza páteřního kanálu	354
I.6.10	Oportunní infekce CNS	247	II.1.5	Fasetový syndrom	357
I.7	Traumata hlavy a mozku	251	II.1.6	Pooperační komplikace po léčbě degenerativních změn páteře „failed back surgery syndrom (FBSS)“	359
I.7.1	Mozková kontuze (zhmoždění mozku), komoce (otřes mozku)	252	II.2	Nádory míchy a páteře	364
I.7.2	Epidurální (extradurální) hematom	257	II.2.1	Astrocytom	365
I.7.3	Akutní a subakutní subdurální hematom	260	II.2.2	Ependymom	368
I.7.4	Chronický subdurální hematom	263	II.2.3	Meningeom	372
I.7.5	Herniace mozkových struktur (mozkové kužele)	266	II.2.4	Schwannom (neurinom, neurilemmom), neurofibrom	376
I.7.6	Difuzní axonální poranění – střížné poranění mozku	269	II.2.5	Hemangiom	381
I.8	Degenerativní onemocnění nervového systému	272	II.2.6	Mnohočetný myelom, plazmocytom	385
I.8.1	„Fyziologické“ stárnutí mozku	273	II.2.7	Metastázy obratlů	390
I.8.2	Alzheimerova choroba	276	II.3	Cévní onemocnění míchy	396
I.8.3	Multisystémová atrofie (MSA)	279	II.3.1	Cévní míšní malformace (arteriovenózní zkratky)	396
I.8.4	Wilsonova choroba (hepatolentikulární degenerace, pseudoskleróza Westphalova-Strümpellova)	282	II.3.2	Míšní infarkt (ischemie míchy)	400
I.8.5	Mesiální temporální skleróza (MTS), hippocampální skleróza	285	II.4	Traumatické léze páteře	403
I.8.6	Parkinsonova choroba	287	II.4.1	Traumatické léze v oblasti horní krční páteře a cervikokraniálního přechodu	404
I.8.7	Hepatocerebrální encefalopatie (HE), získaný hepatocerebrální syndrom	289	II.4.2	Zlomeniny páteře kompresivní, tříštivé, hyperflexní, hyperextenzní a rotační v oblasti Th a LS páteře	408
I.9	Fakomatózy – neurokutánní syndromy	291	II.5	Zánětlivá onemocnění míchy a páteře	411
I.9.1	Neurofibromatóza (Recklinghausenova choroba) typ 1 a 2	291	II.5.1	Akutní myelitida	411
I.9.2	Tuberózní skleróza (Bourneville disease)	294	II.5.2	Meningitida (projev v oblasti míchy a páteře)	414
I.9.3	Von Hippelova-Lindauova choroba (Rhombencefalo-retinální angiomatóza)	297	II.5.3	Epidurální empyém (absces), subdurální absces (empyém)	416
I.9.4	Sturge-Weberova choroba (encefalotrigeminální angiomatóza, retinocerebrální angiomatóza)	299	II.5.4	Spondylitida, spondylodiscitida	419
I.10	Hydrocefalus	301	II.5.5	Tuberkulózní spondylitida (Pottova choroba)	422
I.10.1	Hydrocefalus (obstrukční, hyporesorpční, hypersekreční)	301	II.6	Vývojové vady míchy a páteře	426
I.10.2	Normotenzní hydrocefalus	306	II.6.1	Hydrosyringomyelie	426
I.11	Patologické procesy selární oblasti	309	II.6.2	Syndrom zadržené míchy a ztlustělého filum terminale (tethered spinal cord syndrome)	429
I.11.1	Fyziologický vývoj hypofýzy	310	II.6.3	Meningokéla, meningomyelokéla, lipomyelomeningokéla	432
I.11.2	Mikroadenom hypofýzy	312	II.6.4	Myelomeningokéla, myelokéla	436
I.11.3	Makroadenom hypofýzy	315			
I.11.4	Meningeomy (v selární oblasti)	320			
I.11.5	Kraniofaryngiom	323			

III	Baze lební	439		
III.1	Patologické procesy hlavy, baze lební, obličejových dutin	439		
III.1.1	Fibrózní dysplazie	440		
III.1.2	Pagetova choroba (osteitis deformans)	444		
III.1.3	Plazmocytom	447		
III.1.4	Chordom (baze lební)	449		
III.1.5	Mukokéla	452		
III.1.6	Sínónazální polypy	456		
III.1.7	Dlaždicový sínónazální karcinom	459		
III.1.8	Chemodektom (paraganliom, glomus jugulotympanicum nádor)	462		
III.1.9	Akutní otomastoiditida	465		
IV	Orbita	469		
IV.1	Orbita a oční bulbus	469		
IV.1.1	Melanom	470		
IV.1.2	Odchlípení (detachment) sítnice, cévnatky	474		
IV.1.3	Retinoblastom (neuroblastom retinae, neuroretinoblastom)	477		
IV.1.4	Kolobom	479		
IV.1.5	Pseudotumor orbity (idiopatický zánět očnice, nespecifická myositida)	481		
IV.1.6	Endokrinní orbitopatie	484		
IV.1.7	Lymfom	486		
IV.1.8	Kavernózní hemangiom	488		
IV.1.9	Varixy a trombóza v. ophthalmica superior	491		
IV.1.10	Edém papily zřakového nervu	494		
IV.1.11	Optická neuritida	495		
IV.1.12	Gliom optiku (juvenilní pilocytický astrocytom, gliom optického nervu)	497		
IV.1.13	Meningeom	500		
	Literatura	505		
	Rejstřík	507		
	Souhrn	517		
	Summary	519		